

Beslutningsforslag nr. B 57. Fremsat den 11. oktober 2001 af Birthe Skaarup (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Christian H. Hansen (DF), Pia Kjærsgaard (DF) og Peter Skaarup (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om 7 års tjenestepligt for læger

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af indeværende folketingsår at fremsætte forslag om, at personer, der optages på et medicinstudium ved et universitet i Danmark, forpligtes

til at udøve lægegerning i Danmark i en periode på 7 år efter bestået dansk lægevidenskabelig embedseksamen og efter at have aflagt lægeløftet over for et lægevidenskabeligt fakultet.

F. t. beslutn. om 7 års tjenestepligt for læger

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne ønsker at gøre en indsats for at reducere mangelen på læger i Danmark. Gennem flere årtier har der været udbredt mangel på læger i Danmark, og problemet har været gradvis stigende. I øjeblikket skønnes det, at der mangler omkring 600 læger i forhold til fuld normering.

Mangelen på læger skyldes imidlertid ikke, at der er mangel på uddannelsespladser i Danmark, eller at der mangler studerende, men snarere at andre end danske studerende optages på medicinstudiet, og at de efter endt uddannelse returnerer til deres respektive oprindelseslande. Derved får Danmark ikke fuldt ud gavn og glæde af de uddannelsesmæssige ressourcer, der anvendes på at uddanne læger.

Det er specielt svenske og norske studerende, der søger optagelse på medicinstudiet i Danmark, og det er der flere årsager til. Først og fremmest skyldes det, at optagelseskravene til lægestudiet er højere i Norge og Sverige end i Danmark. Både i Norge og i Sverige findes der forholdsmæssigt færre studiepladser end i Danmark, hvilket tillige presser adgangskravene i vejret. I Norge findes der så få pladser på lægestudiet, at Norge tillige er begyndt at købe pladser i blandt andet Polen og Ungarn.

I henhold til nordiske aftaler har nordmænd og svenskere ret til at søge optagelse på medicinstudiet i Danmark, og danskere har samme ret til at søge optagelse i de andre nordiske lande. Den ret er imidlertid ikke meget værd for danske studerende, da antallet af pladser i Norge og Sverige er meget begrænset. Efter Sveriges optagelse i EU er det ikke muligt at begrænse svenskeres ret til at søge optagelse i Danmark, idet disse kan søge optagelse på lige fod med andre EU-borgere. For så vidt angår Norge er der for flere år siden indgået aftaler om kvoter for optagelse. Alene i sommeren 2001 forventes op til 20 pct. af pladserne på medicinstudiet i København at blive besat af svenske studerende.

Universiteterne i København, Århus og Odense optager årligt 1.066 medicinstuderende. I 2000 optog Københavns Universitet 95 svenske medicinstuderende, svarende til næsten 20 pct. at de 495 pladser.

Til sammenligning optog seks svenske lægeuddannelser i 2000 i alt 806 studerende. I 2001 er dette antal udvidet med 106 pladser, og yderligere 94 pladser kommer til i 2002, således at antallet af pladser på medicinstudiet i Sverige i alt bliver 1.006 fra sommeren 2002.

I 2000 viste tal fra Uddannelsesstyrelsen, at hver fjerde ansøgning til en plads på de danske medicinstudier kom fra enten en svensker eller en nordmand.

Ikke nok med, at lægemangelen skyldes, at et betydeligt antal pladser på medicinstudiet på danske universiteter optages af nordmænd og svenskere, der dermed optager pladser, der kunne have været besat af danske lægestuderende; lægemangelen forværres også af, at langt de fleste nordmænd og svenskere efter endt uddannelse i Danmark rejser tilbage til deres hjemland og udøver lægegerning dér.

Det er forslagsstillerne opfattelse, at der bliver svært at løse problemerne med lægemangel i Danmark med traditionelle virkemidler, f.eks. ved oprettelse af flere pladser på medicinstudiet, idet en andel af disse i henhold til indgåede aftaler jo blot vil blive besat af studerende fra Norge og Sverige.

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at løsningen er at forpligte uddannede læger til at udøve lægegerning i Danmark i en periode på 7 år efter endt uddannelse.

En bindingsperiode på 7 år vil efter forslagsstillerens opfattelse stå i forhold til den uddannelse, som de nyuddannede læger har erhvervet vederlagsfrit. Den lægevidenskabelige kandidatuddannelse er normeret til 6½ år. Forslagsstillerne er dog indstillede på at indgå i en nærmere forhandling omkring bindingsperioden på 7 år, såfremt et flertal i Folketinget ønsker den foreslåede bindingsperiode ændret.

Ideen med at forpligte personer, der har fået en uddannelse vederlagsfrit, er ikke ny og kendes fra andre områder i det offentlige. Piloter optaget på Flyvevåbnets Flyveskole forpligter sig til som uddannede piloter at løse opgaver for forsvaret. Bindingsperioden efter endt uddannelse er 12 år, uanset om man er pilot i flyvevåbnet, hæren eller søværnet. Den lange bin-

dingsperiode skyldes blandt andet, at det er dyrt og at det tager lang tid at uddanne en pilot i forsvaret. Herudover har attraktive lønninger fra civile luftfartsselskaber, f.eks. SAS, betydet, at piloter fra forsvaret efter endt tjeneste hurtigt har søgt uden for forsvaret. Derfor har man politisk reguleret bindingsperioden flere gange, det vil sige forlænget bindingsperioden.

Forslagsstillerne er bekendt med, at argumentet for ikke at sidestille en tjenestepligt efter endt medicinstudium med forsvarets tjenestepligtsperiode er, at piloter i forsvaret under uddannelse har et ansættelsesforhold, hvor de som led i ansættelsesforholdet har accepteret en tjenestepligtperiode, hvorimod medicinstudiet er et uddannelsesforløb, hvor der ikke indgår ansættelsesaftaler i uddannelsesperioden.

Det er imidlertid forslagsstillernes opfattelse, at hvis der er politisk vilje til at løse problemet med mangelen på læger, så vil det kunne gøres ved at koble en tjenestepligtperiode til optagelsen på medicinstudiet, hvor de studerende accepterer en efterfølgende tjenestepligtperiode i lighed med tjenestepligtperioden i forsvaret, uagtet der er tale om lønnet arbejde kontra et (delvis) ulønnet studium.

Nærværende forslag går i sin enkelthed ud på, at personer, der optages på et medicinstudium ved et universitet i Danmark, forpligtes til at udøve lægegering i Danmark i en periode på 7 år efter bestået dansk lægevidenskabelig embedseksamen og efter at have aflagt lægeløftet over for et lægevidenskabeligt fakultet. Det er normalt, efter at den medicinstuderende har bestået den lægevidenskabelige embedseksamen og har aflagt sit lægeløfte, at Sundhedsstyrelsen udsteder en autorisation til lægen.

Det kan overvejes, at indførelse af en tjenestepligt skal indebære, at autorisationen midlertidigt deponeres i Sundhedsstyrelsen, indtil tjenestepligtperioden på 7 år er udstået. Afbrydes tjenestepligten før udløbet af 7 år, kan lægen herefter forholdsmæssigt tilbagebetale den del af omkostningerne ved lægestudiet, der ikke er afholdt tjenestepligt for, før autorisationen kan udleveres fra Sundhedsstyrelsen. Ønsker en person, der optages på et medicinstudium, ikke at være omfattet af en tjenestepligt på 7 år, kan det ligeledes overvejes, at den studerende skal betale for at studere forud for et studieår ad gangen.

Skriftlig fremsættelse

Birthe Skaarup (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om 7 års tjenestepligt for læger

(Beslutningsforslag nr. B 57).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.